

Νεάπολιν, Καλαβρίαν, Σικελίαν τὴν γινῶσιν τῆς Ἑλληνικῆς, μετε-
γλώττισάν τινας τῶν Ἀνατολικῶν Πατέρων καὶ ἄπειρα βιβλία τῆς
πολυθεϊκῆς καὶ χριστιανικῆς ἀρχαιότητος ἐκαλλιγράφησαν· συνέ-
στησαν Ἀκαδημίαν τινὰ ἐν Βενεβενδῶ, ἔνθα τριάκοντα δύο φιλόσο-
φοι συνήκμασαν, κατέστησαν δὲ, ἵνα αἱ Σχολαὶ γέμωσι μαθητῶν,
φιλόσοφοι δὲ πλατωνίζοντες ἢ ἀριστοτελιζόντες νὰ προαπαντῶσι
τὸν αἰῶνα τῆς Φλωρεντινῆς Ἀκαδημίας¹. Οὕτω δὲ βαθμηδὸν δια-

(1) « Κατὰ τὰς συμφῶνους μαρτυρίας τῶν Δυτικῶν, ἐκ τῶν προσφύγων
τούτων Ἑλλήνων οἱ μὲν διήγον βίον ἀπλῶς ἀσκητικόν, ὥστε μετὰ τὸν θά-
νατον καὶ ἐν Ἁγίοις κατετάχθησαν, οἱ δὲ, λογιώτεροι ὄντες, εἰσήγαγον ἐν
Ἰταλίᾳ τὸν ἔρωτα τῆς παιδείας, καὶ ἐδίδαξαν τὰ ἑλληνικὰ γράμματα πρὸς
μαθητὰς διαφερόντως εὐδοκίμησαντας. . . . Οἱ δὲ πεπαιδευμένοι τῶν Μονα-
χῶν, εὐρόντες τὸν μὲν κληρὸν πάντως ἀνεπιστήμονα καὶ ἀπειρόκαλον, τὰς
δὲ πόλεις ἑλλιπεῖς βιβλίων, διέδοσαν εἰς Ῥώμην, εἰς Νεάπολιν, εἰς Καλα-
βρίαν, εἰς Σικελίαν τὴν γινῶσιν τῆς Ἑλληνίδος, μετεγλώττισαν δὲ τινας τῶν
Ἀνατολικῶν Πατέρων καὶ ἄπειρα βιβλία τῆς πολυθεϊκῆς καὶ χριστιανικῆς
ἀρχαιότητος ἐκαλλιγράφησαν. Τούτων μαθηταὶ ὑπῆρξαν οἱ δύο ἑλληνισταὶ
Ἰωάννης ὁ Διάκονος καὶ Ἀναστάσιος ὁ Βιβλιοθηκᾶριος· εἰς τούτους δὲ τοὺς
πρόσφυγας ὀφείλεται προσέτι ἡ καθίδρυσις Ἀκαδημίας τινὸς ἐν Βενεβενδῶ,
ἔνθα μαρτυρεῖται τοῦ ἀνωμόμου Σιλερνιτανοῦ « τριάκοντα δύο φιλόσοφοι συνήκ-
μασαν, ὧν διασημότερος ὁ Ἰλδέριχος. » Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης τὰ ἱερά καὶ
ἐγκύκλια μαθήματα ἀναθάλλουσιν ἐν Ἰταλίᾳ, ὁ ἐγγχώριος κληρὸς φιλογραμ-
ματεῖ, αἱ Ἐκκλησίαι ἠχολογοῦσιν ἑλληνικὰς ψαλμωδίας, τὰ Σχολεῖα γέμωσι
μαθητῶν, φιλόσοφοι πλατωνίζοντες ἢ ἀριστοτελιζόντες προαπαντῶσι τὸν αἰῶ-
να τῆς Φλωρεντινῆς Ἀκαδημίας· Ἑλλήνων τε δὲ καὶ Ἰταλῶν ὁμοθυμαδὸν
συναγωνιζομένων εἰς τὴν ἐξευγένισιν τῆς χώρας, αἱ ἔθνηκαὶ διακρίσεις πολ-
λάκις ἐν ταῖς βιογραφίαις διαλείπουσι. Τίς δὲν γινώσκει τὴν ἀδιάκοπον σει-
ρὰν τῶν Ἑλληνιστῶν καὶ Λατινιστῶν, ἥτις ἀπὸ τοῦδε ἀρχομένη ἔκει μεχρὶ
τῆς ΙΕ'. Ἐκατ. εἰς ἀπάντησιν τῶν Βησσαριῶνων καὶ Λασκάρων; Τὰς ἀρχιεπι-
σκοπὰς καὶ ἡγουμενικὰς ἔδρας τῆς Ἰταλίας, ἐφ' ὧν ἐκάθησαν πρότερον ἄν-
δρες ἀγράμματοι, σεμνύνουσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος σοφοί, ἢ Ἕλληνες τὸ γέ-
νος, οἷον ὁ Φιλάγαθος Πλακεντίας, ὁ Νεῖλος Γροτταφερράτας, ὁ Χρυσόλαος
Μεδιολάνων, ὁ Βαρλαάμ Ἰέρακος, ἢ ἑλληνίζοντες, ὡς ὁ Λιουτπράνδος Κρε-
μώνης, ὁ Πισατος Ἰωάννης, καὶ οἱ λοιποὶ κληρικοὶ τε καὶ λαϊκοί, τῶν ὀ-
ποιῶν ἐπισαμένως μνημονεῖ ὁ συγγραφεὺς τῆς Ἑλληνοἰταλικῆς Φιλολογίας
(Gian-Girolamo Gradenigo, Teatino, Prospetto della Letteratura Greco-ita-
liana.) Ἐντεῦθεν δ' ἀρχεται καὶ ἡ σύσασις βιβλιοθηκῶν ἐν Ῥώμῃ, ἐν Ἰδρουῦ